

jar/leto 2023

Umenie odhaľuje
náš talent

Fantázia
na papieri

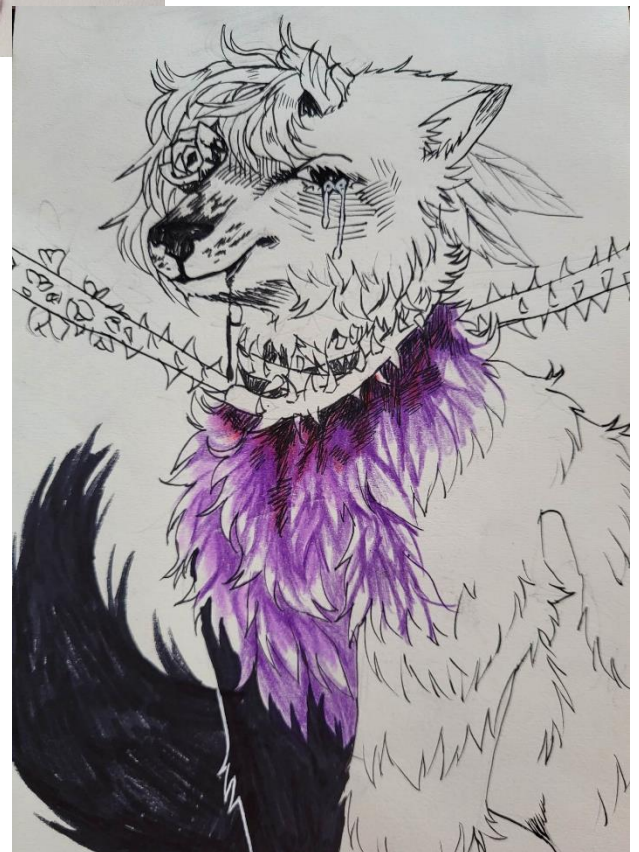
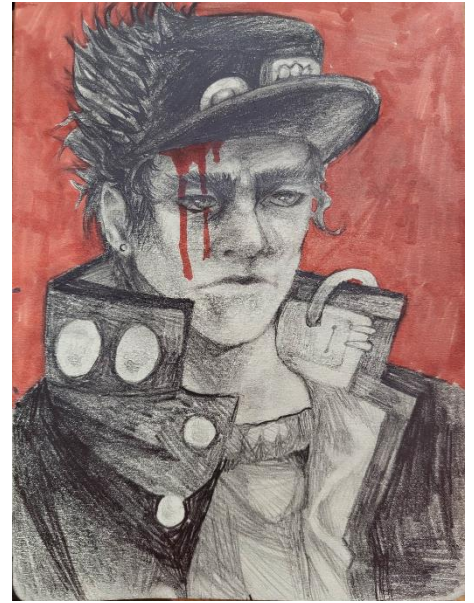
Zaujímavosti
o jarnom
a letnom období

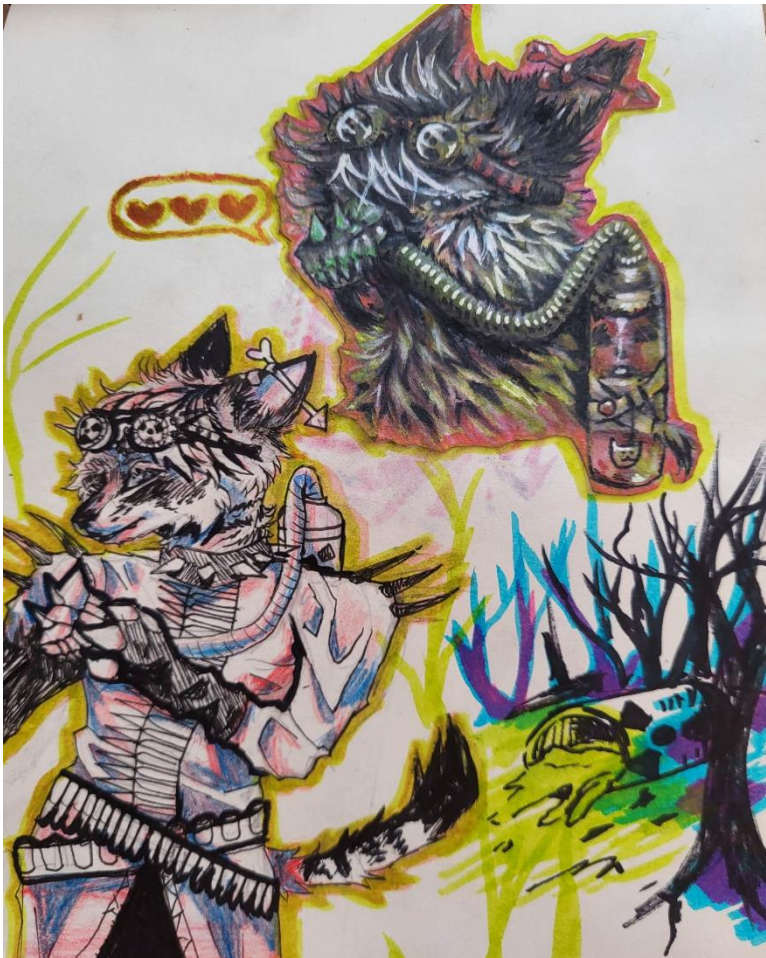
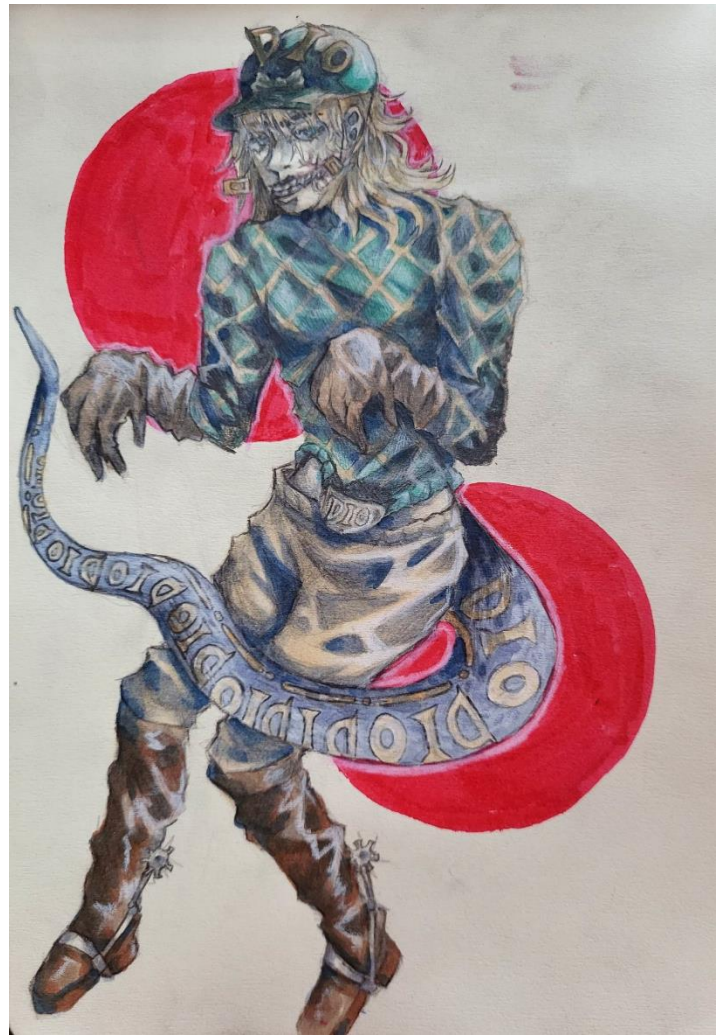
Nápad na
dovolenku

Umenie odhaľuje náš talent

Všimli ste si ilustráciu na titulnej stránke nášho časopisu? Je to kresba, ktorá v celoslovenskej výtvarnej súťaži *Výtvarný Sirk* získala krásne 1. miesto v konkurencii 753 prác všetkých možných výtvarných techník. Jej autorkou je žiačka 8. A, Hanka Hatinová. Pozrite si aj ďalšie krásne ilustrácie, ktoré ukazujú nielen talent, ale nekonečnú trpezlivosť pri tvorbe a vyfarbovaní týchto kresieb.

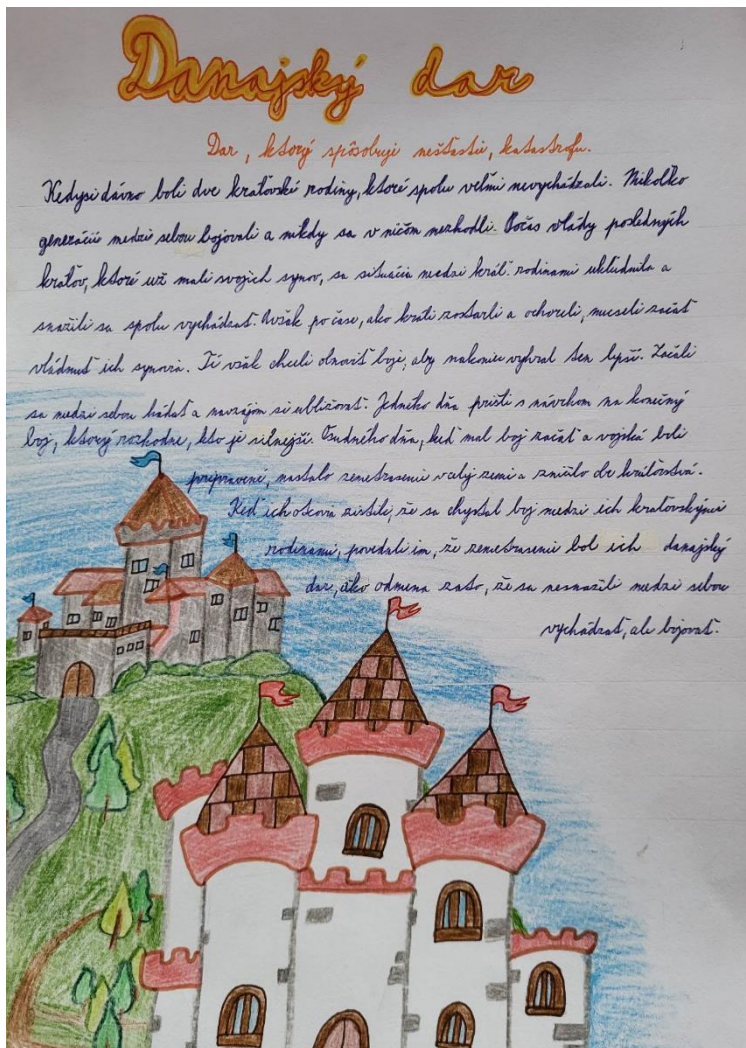

Fantázia na papieri

Žiaci 8. ročníka dostali na hodine literatúry zaujímavé zadanie. Pracovali vo dvojiciach, pričom každá dvojica mala pridelenú inú frazéma (pozn. ustálené slovné spojenie s preneseným významom). Na hodinách mali za úlohu vymyslieť originálny príbeh o tom, ako frazéma vznikla. Prečítajte si, aké pekné príbehy vytvorili.

Danajský dar

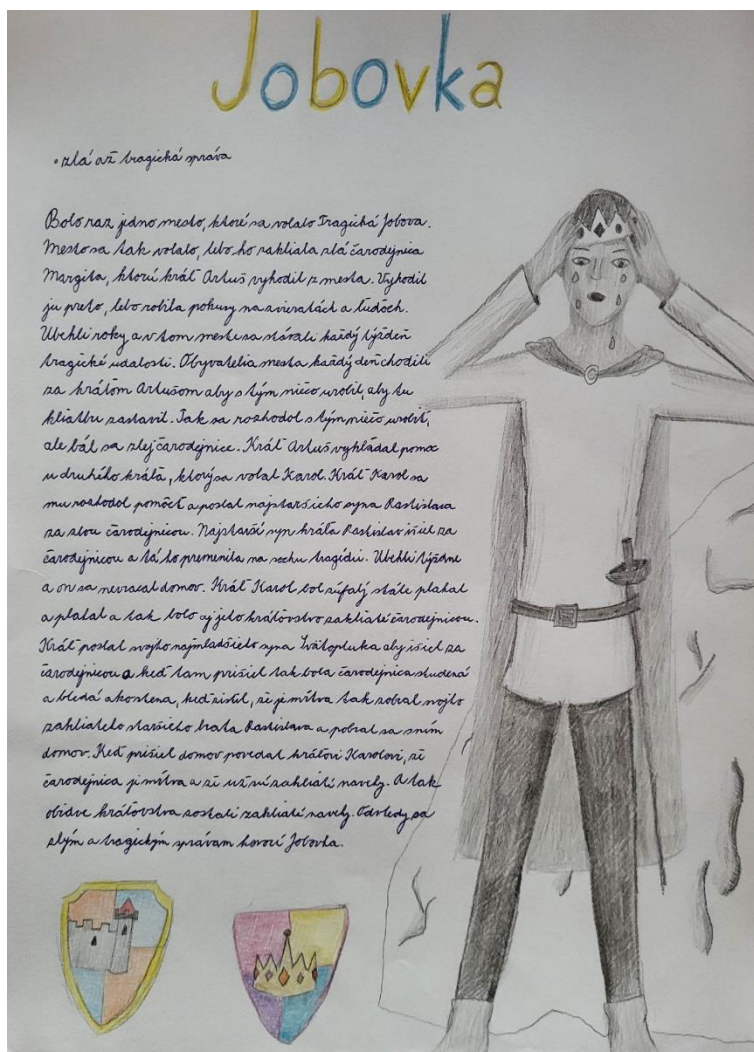
Význam: **dar, ktorý spôsobuje nešťastie, katastrofu, skazu**

Kedysi dávno boli dve kráľovské rodiny, ktoré spolu veľmi nevychádzali. Niekoľko generácií medzi sebou bojovali a nikdy sa v ničom nezhodli. Počas vlády posledných kráľov, ktorí už mali svojich synov, sa situácia medzi kráľovskými rodinami upokojila a snažili sa spolu vychádzať. Avšak po čase, keď králi zostarli a ochoreli, museli začať vládnuť ich synovia. Tí však chceli obnoviť boje, aby nakoniec vyhral ten lepší. Začali sa medzi sebou hádať a navzájom si ubližovať. Jedného dňa prišli s návrhom na konečný boj, ktorý rozhodne, kto je silnejší.

V osudný deň, keď mal boj začať a vojská boli pripravené, nastalo zemetrasenie a zničilo obe kráľovstvá. Keď ich otcovia zistili, čo sa synovia chystali urobiť, nezmohli sa na slovo. Obidvaja im len povedali, že to bol danajský dar, teda trest za to, že sa medzi sebou nesnažili vychádzať, ale chceli bojovať.

Nina Moravčíková, 8. A

Jobovka

Význam: **zlá až tragická správa**

Bolo raz jedno mesto, ktoré sa volalo Tragická Jobova. Volalo sa tak preto, lebo ho zakliala zlá čarodejnica Margita, ktorú kráľ Artuš vyhodil z mesta, pretože robila pokusy na zvieratách aj ľuďoch. Ubehli roky a v meste sa stávali každý týždeň tragické udalosti. Obyvatelia každý deň chodili za Artušom, aby s tým niečo urobil a aby kľatbu zastavil. On sa však bál zlej čarodejnice, a tak vyhľadal pomoc u druhého kráľa, ktorý sa volal Karol. Kráľ Karol poslal za zlou čarodejnicou svojho najstaršieho syna Rastislava. Netušil však, že ho premení na sochu. Ubíehali týždne

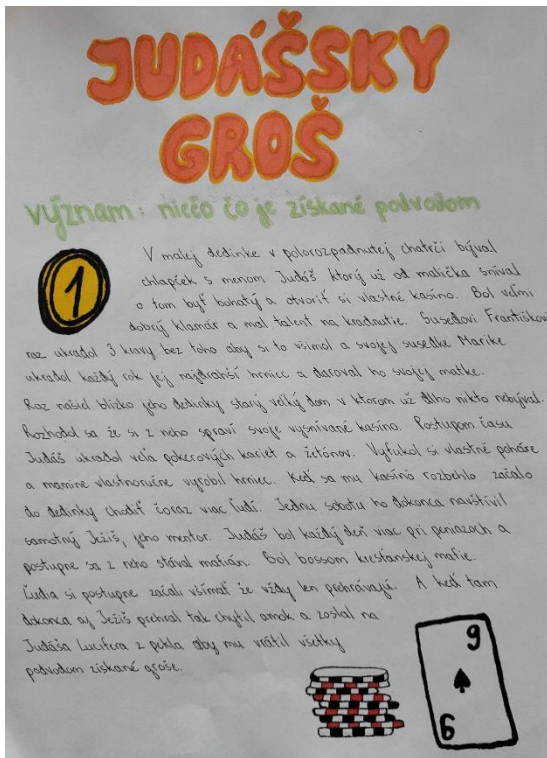
a on sa nevracal domov. Kráľ Karol bol zúfalý, jeho kráľovstvo bolo odvtedy tiež prekliate. Poslal teda svojho najmladšieho syna Svätopluka, aby šiel k čarodejnici a dal všetko do poriadku. Keď ta, však Svätopluk prišiel, našiel čarodejnicu bielu ako stena. Bola mŕtva. Vzal aspoň svojho zakliateho brata Rastislava domov. Kráľovi Karolovi však musel oznámiť tragickú správu. Keďže čarodejnica je mŕtva, kľatby budú v oboch kráľovstvách trvať naveky. Odvtedy sa zlým a tragickým správam hovorí jobovka.

Romana Hrušková a Lea Michalíková, 8. A

Judášsky groš

Význam: **niečo, čo je získané podvodom**

V malej dedinke v polorozpadnutej chatrči býval chlapec menom Judáš, ktorý už od malička sníval o tom, že bude bohatý a otvorí si vlastné kasíno. Bol veľmi dobrý klamár a často aj kradol. Susedovi Františkovi raz ukradol tri kravy bez toho, aby si to všimol.

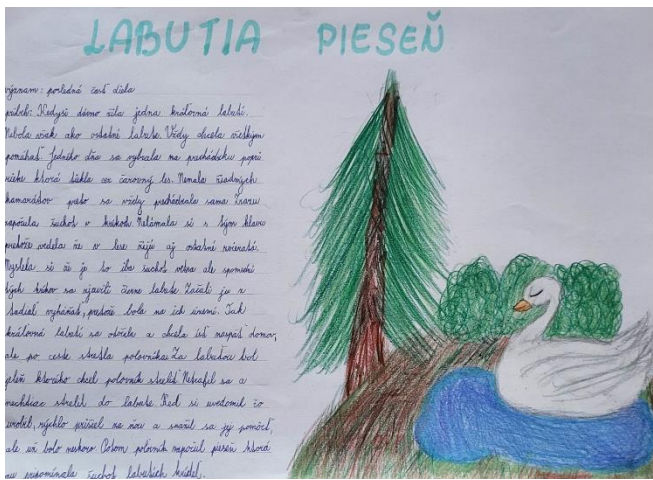
Susedke Marike zase každý rok ukradol najlepši hrniec a daroval ho svojej mame. Raz našiel neďaleko dedinky, kde býval, starý veľký dom, v ktorom už dlho nikto nebýval. Rozhodol sa, že si z neho urobí svoje vysnívané kasíno. Používal v ňom samozrejme karty a žetóny, ktoré ukradol. Keď sa kasíno rozbehlo, začalo do dediny chodiť stále viac ľudí. Jednu sobotu ho dokonca navštívil aj jeho mentor. Judášovo zarábanie peňazí sa mu nepozdávalo a rozhodol sa, že ho vyskúša. Ľudia si postupne začali všimnúť, že vždy iba prehrávajú. Keď to počul jeho mentor, zapojil sa tiež do hry. Aj on prehral. Pochopil, že Judáš ľudí okráda a zoslal naňho trest. Do kasína ľudia prestali

chodiť a Judášovi narastali dlhy. Všetky peniaze, zarobené podvodom, musel vrátiť.

Tamara Malagyiová a Laura Tsakiridou, 8. B

Labutia pieseň

Význam: posledné predstavenie

Kedysi dávno žila jedna kráľovná labuť. Nebola však ako ostatné labute. Vždy chcela všetkým pomáhať. Jedného dňa sa vybrala na prechádzku popri rieke, ktorá tiekla cez čarovný les. Nemala žiadnych kamarátov, preto sa vždy prechádzala sama. Zrazu započula šuchot v kríkoch. Nelámala si s tým hlavu, pretože vedela, že v lese žijú aj iné zvieratá. Myslela si, že

je to iba šuchot vetra, ale spomedzi kríkov sa zjavili čierne labute. Začali ju vyháňať, pretože bola na ich území. Kráľovná labuť sa teda otočila a chcela ísť domov, ale po ceste narazila na poľovníka, ktorý chcel práve zastreliť jeleňa. Netrafil a strelil do labute. Keď si uvedomil, čo sa stalo, rýchlo za ňou pribehol a snažil sa jej pomôcť, ale už bolo neskoro. Po ceste z lesa poľovník počul pieseň, ktorá mu pripomínala šuchot labutích krídel. Bola to posledná pieseň kráľovnej labutei...

Vanesa Brečeová a Nina Bezáková, 8. B

Zaujímavosti o jarnom a letnom období

Jarné kvety

Snežienka jarná

Táto medzi záhradkármi veľmi obľúbená odroda má raz také veľké kvety ako bežné snežienky. Ak ju zasadíte na niekoľko rokov na jedno miesto, budú z roka na rok bohatšie a krajšie.

Tulipán

Tulipán je trvalka, cibuľovitá rastlina s nápadnými kvetmi rodu Tulipa, patriacich do čeľade ľaliovité. V prírode sa vyskytuje vo viacerých regiónoch ako sú Južná Európa, Severná Afrika a Ázia od Anatólie a Iránu po severovýchod Číny.

Fialka záhradná

Fialka záhradná či sirôtka je jednoročná až dvojročná bylina z čeľade fialkovité. Dorastá do výšky 15 – 30 cm. Listy sú jednoduché, väčšinou stopkaté, čepeľ listov je vajcovitá až pozdĺžna, na okraji je vrúbkovo-pílovitá.

Prvosienka

Prvosienka vyššia je trváca dvojkľúčolistová rastlina z čeľade prvosenkovité. Vysoká je 15 až 40 cm, má žlté kvety a kvitne v marci až apríli. Rastie v lesoch a na lúkach, v pôde bohatej na vápnik.

Čemerica

Čemerica je európskou trvalkou, ktorá je najkrajšia v čase, kedy ostatné rastliny v záhrade hibernujú. Ozdobné korunkovité biele, ružové alebo zelenkasté kvety dokážu takmer nemožné – vytrvať v mrazoch a udržať si svoju krásu po dlhé týždne.

Narcis

Narcis je rod jednokľúčolistových rastlín z čeľade amarylkovité. Narcis je trváca bylina, ktorá sa pestuje ako jarná dekoratívna rastlina. Listy má široké približne 1 cm, pri každej odrode je to však iné. Dorastá do výšky 40 cm.

Hyacint

Hyacinty sú trvalky s cibuľnatým zásobným koreňom. V polovici jari, vo vrcholnom kvitnutí pútajú nielen farbou, ale i výraznou vôňou. často sa kombinujú spolu s narcismi, tulipánmi i modricami. Dosahujú výšku do 35-40 cm.

Konvalinka

Je to trvalka, dorastajúca do výšky 25 cm, ktorá vytvára rozsiahle kolónie. Každá rastlina má 2 až 3 paralelne žilnaté, kopijovito vajcovité až eliptické zelené listy. Na jar vyrastá zo stredu každého trsu listu vzpriamená až mierne klenutá kvitnúca stonka.

Modrica

Modrica je nízka jarná cibul'ová trvalka s úzkymi pásovými listami, pripomínajúcimi pevnejšiu, hrubšiu trávu. Dorastá do výšky 10 – 20 cm. Listy vyrastajú zo zeme v auguste a prezimujú zelené až do kvitnutia kvetov na jar. Sú polooblé, previsnuté a v čase kvitnutia už začínajú vädnúť a na koncoch usychať.

Srdcovka

Srdcovka začína svoju vegetáciu skoro na jar, často už v apríli je plne zakvitnutá. Je zaujímavým kultivárom so žltou, až žltozelenou farbou listu. Kvetý sú ako u klasickej srdcovky- ružovej farby. Po odkvitnutí začne rastlina zaťahovať do podzemných častí a v lete ju už na záhone nevidno.

Veľkonočné zvyky

Nemecko

V Nemecku je zvykom na Veľkonočnú nedeľu jedávať krupicovú polievku a jahňacie mäso väčšinou so šalátom, v ktorom sú okrem zeleniny aj vajíčka. Deti si počas Veľkonočnej nedele vyrábajú slamené hniezda, ktoré rodičia skryjú v dome alebo v záhrade.

Anglicko

V Anglicku ohlasuje príchod Veľkej noci už fašiangový utorok, alebo „Pancake day“, teda palacinkový deň, kedy ženy napečú veľké množstvo palacieniek a všetci si na nich pochutnávajú s javorovým sirupom, cukrom, citrónom a Nutellou.

Maďarsko

Jedna z najpestrejších maďarských ľudových tradícií je spojená s Veľkou nocou. Na Veľkú noc dievčatá maľujú a zdobia vajíčka, pripravujú slávnostné jedlá. Chlapci na Veľkonočný pondelok navštívia dievčatá, ktoré sú oblečené do slávnostných šiat a čakajú, aby ich chlapci „poliali“ vodou alebo kolínskou vodou.

Slovensko

S prvým jarným dňom sa už naši chlapci nevedia dočkať príchodu Veľkej noci. V tento deň totiž navštevujú dievčatá, šibú ich korbáčmi a oblievajú. Veľkonočný týždeň vrcholí Veľkou nocou a tradične sa spája s množstvom ľudových zvykov a tradícií, typickými jedlami a vinšami. Postupne sa však vytrácajú a na ich symboliku zabúdame. Ich dodržiavanie závisí aj od regiónov Slovenska.

Na východnom Slovensku sa nešibe korbáčom, ale polieva sa vodou. Oblievačka je to, na čo všetky dievčatá a ženy pred Veľkou nocou nadávajú, ale počas toho ju očakávajú. Čím sa polieva, to závisí na povahe mužov, ale väčšina z nich má sklon dodržiavať staré zvyky a polievať vodou. V západoslovenských oblastiach švihali dievčence pletenými, zdobenými korbáčmi so stužkami. Mládenci sa snažili uplietť čo najkrajšie, aj z 12 prúťov. Pri šibaní sa hovorili rôzne rýmovačky, riekanky, čo sa traduje až dodnes.

Prvomájové oslavy

Nemecko

Prvý máj je tu národný sviatok ako vo väčšine Európy. Aj Nemci v máji oslavujú príchod jari. Walpurgisova noc (Walpurgisnacht), v noci pred májovým dňom, je označená požiarmi, aby vyhnali poslednú zimu a privítali sezónu

výsadby. V Nemecku sa konajú veľké slávnosti, celé veľtrhy a zábavné tance. Okrem toho je tu úžasná tradícia – zamilovaní mladí ľudia zasadia strom pred okno svojej vyvolenej.

Švédsko

V noci z 30. apríla na 1. mája sa vo švédskych mestách zapalujú obrie vaty, v ktorých sa spaľujú odpadky, ktoré sa nahromadili celý rok. Potom je čas na tanec a zábavu.

Španielsko

Mladí Španieli v tento deň obdarúvajú svoje polovičky prvými jarnými kvetmi, ktoré v tomto období kvitnú.

Grécko

V Grécku je tento deň sviatkom symbolizujúcim zmenu ročných období. Mladé dievčatá zbierajú prvé kvety, pletú z nich vence a zobia si príbytky.

Francúzsko

Prvý máj je vo Francúzsku spojený s konvalinkami. Práve tieto kvety, zosobňujúce šťastie, dávajú Francúzi, keď si navzájom blahoželajú.

Slovensko

Tento sviatok sa prvýkrát oslavoval 1. mája 1890 v Bratislave, Košiciach a v Liptovskom Mikuláši. Po vzniku prvej Československej republiky bol 1. máj zákonom z marca 1919

vyhlásený za štátny sviatok a deň pracovného pokoja. Tradičným zvykom je stavenie mája. Je to stredoveká tradícia, ktorá trvá dodnes. Máj je niekoľko metrov vysoký strom, väčšinou ide o jedľu, smrek alebo brezu. Jeho kmeň sa očistí od kôry aj konárov, ktoré sa nechajú iba na vrchu stromu. Ten je ozdobený rôznymi stužkami a mašľami. V predvečer prvého mája ho tajne postavil chlapec, ktorému sa páčilo niektoré slobodné dievča, pred jej dom. Niekedy, keď bolo záujemcov o dievčinu viac, nápadníci si máje navzájom rúcali. Máj teda znamenal vážny záujem, pričom strom musel byť naozaj pekný, symetrický a pekne ozdobený. Ak sa máj ozdobil ešte aj vencom s dlhokánskymi stuhami, malo to znamenať, že sa dievča za chlapca čoskoro aj vydá. Máj s vencom je teda symbolom akéhosi sľubu lásky. Táto tradícia bola sprevádzaná spevom a tancom, ktorý oslavoval nielen zrod novej lásky, ale aj definitívne víťazstvo jari nad zimou.

Letné prázdniny

Pre deti sú letné prázdniny obľúbené prázdniny roka, pretože trvajú približne až 2 mesiace. Začínajú sa 1. júla a končia sa 31. augusta. Pôvodne boli v septembri a v októbri, ale Jozef II. ich v roku 1787 presunul na letné mesiace júl a august. No nie všade je to tak. Napríklad v Anglicku a Nemecku trvajú len 6 týždňov. Naopak v Taliansku trvajú až 12-13 týždňov. V Austrálii sa letné prázdniny začínajú v novembri a končia sa v januári.

Šikmá veža v Pise (Taliansko)

Big Ben (Londýn)

Opera v Sydney (Austrália)

Nápad na dovolenku

Spojenie Európy a Ázie

HOTEL KOTVA V MESTE NESEBAR

Komplex hotela Kotva je tvorený dvoma budovami, ktoré ležia v južnej časti letoviska, priamo na rozhraní Slniečného pobrežia a Nového Nesebaru, necelých 100 m od pláže. Vzdialenosť do centra letoviska je asi 2 km, do Nového Nesebaru len približne 500 m. Spojenie s centrom a Nesebarom zaisťuje minivláčik a linkový autobus. Piesočnatá pláž

je vzdialená necelých 100 m od hotela, je prístupná cez piesočné duny. Pláže v oblasti sú veľmi priestrané, s pozvoľným vstupom do mora. Lehátka a slnečníky na pláži je možné využiť za poplatok, rovnako ako veľmi pestrú škálu vodných športov. Na pláži je tiež celý rad barov a stánkov s občerstvením.

SLNEČNÉ POBREŽIE – PLÁŽ

Moderné letovisko sa nachádza vedľa starej časti mesta Nesebar, približne 35 km severne od Burgasu. Ak by ste chceli stráviť dovolenku v kvalitných hoteloch, kvalitných službách so širokými piesčitými plážami **Slniečné pobrežie** je najväčším bulharským strediskom, ktoré svojim návštevníkom ponúka možnosť vybrať si z pestrej palety vodných športov,

navštíviť vodný park s atrakciami, zahrať si plážový volejbal alebo si požičať bicykel a vybrať sa na výlet do blízkeho okolia.

Piesočná pláž s pozvoľným vstupom je dlhá takmer 8 kilometrov a je držiteľom medzinárodného ocenenia „Modrá zástava“ za čistotu mora, pláže aj prírodného prostredia.

KLÁŠTOR RILA

Najväčší a najslávnejší bulharský kláštor patrí vďaka svojej polohe v krásnom zalesnenom údolí pohoria Rila k najznámejším turistickým atrakciám. Známy je aj ako Jeruzalem Bulharska. Datuje sa do desiateho storočia, no väčšina z toho, čo dnes turisti vidia pochádza až z 19. storočia, kedy bol prestavaný po ničivom

požiarí. V roku 1983 bol kláštor zaradený k svetovému dedičstvu UNESCO. Keď vstúpite na nádvorie a ohromí vás dokonalá harmónia kostola, ladných oblúkov, čiernych a bielych pruhov, chrličov a škridlovej strechy, pochopíte, prečo sa práve on stal jednou zo svetových pamiatok. V diaľke sa čnejú vrcholky pohoria Rila, ktoré je súčasťou Národného parku Rila. Horské útočisko je domovom množstva zaujímavých živočíchov a rastlín. Park je veľmi obľúbený medzi európskymi horolezcami.

SOFIA

V hlavnom meste Bulharska nájdete Národnú operu a balet, Národné divadlo, Národnú galériu umenia, Kostol Bojana a Národný palác kultúry. Miestni obyvatelia si všetky tieto pamiatky veľmi cenia, pretože majú veľký význam pre históriu aj súčasnosť ich mesta. Keď sa pokocháte históriou, môžete sa opäť vrátiť do

prítomnosti, zatúlať sa do niektorého z módnych butikov (najlepšie na ulici Vitosha), poprechádzate sa po početných promenádach a elegantných uliciach. Na oddych slúži niekoľko príjemných parkov, ktoré poskytujú útočisko pred slnkom. V lete sa v uliciach koná populárny trh, ktorý je centrom obchodu s produktmi miestnych obyvateľov.

VELIKO TARNOVO

Veliko Tarnovo je snáď najzaujímavejšie mesto v Bulharsku, a to vďaka svojmu stredovekému pôvodu a osmanskému vzhľadu. Mesto bolo pôvodne vybudované ako pevnosť – ústredná citadela stojí na vrchole kopca a pod kopcom sa tiahne múr, z ktorého sa naskytá výhľad na celý región.

Nájdete tu zaujímavé pamiatky ako renesančné a stredoveké kostoly či starovekú rímsku pevnosť. Tunajšia kuchyňa je vynikajúca a užít si môžete aj prechádzky do mnohých parkov. Najobľúbenejšou turistickou atrakciou je vrch Tsarevets s rovnomenným hradom.

ISTANBUL, TURECKO

Keď už budete tráviť dovolenku v Bulharsku, bola by škoda nevyužiť príležitosť odskočiť si na jeden či dva dni do neďalekého Istanbulu. Keďže budete prechádzať do Turecka, je potrebné mať so sebou aj pas, občiansky preukaz nestačí. Najväčším lákadlom Istanbulu je určite **Hagia Sofia** (Chrám svätej múdrosti alebo Chrám Božej múdrosti). Jedna z najznámejších sakrálnych stavieb sveta je v súčasnosti múzeum. Chrám je najvýznamnejšou pamiatkou byzantskej architektúry. Svojho času mal chrám najväčšiu kupolu na svete, prekonal ju až kupola Chrámu sv. Petra v Ríme. Zaujímavou je aj **Modrá mešita** (Mešita sultána Ahmeta), ktorá po svojom dokončení vyvolala rozruch v celom moslimskom svete. Mala totiž šesť minaretov, čo je rovnaký počet ako má Veľká mešita v Mekke.

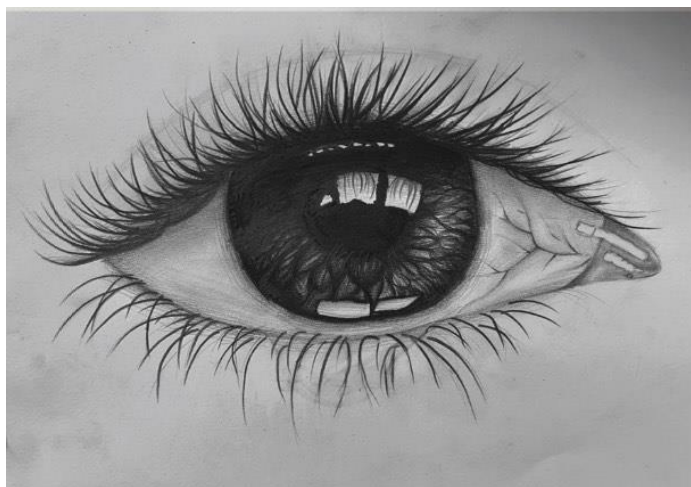

Hagia Sofia

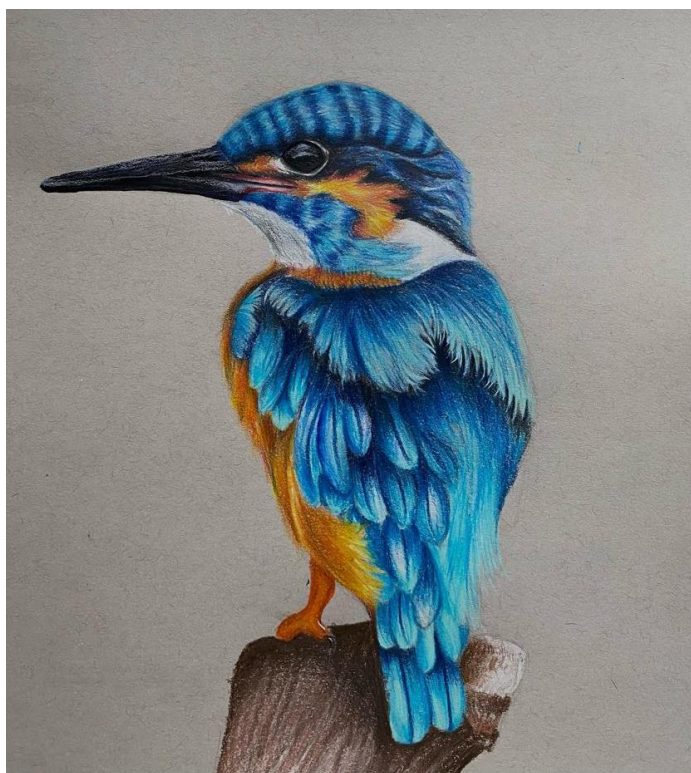

Modrá mešita

Ilustrácie prírody

Príroda je pre nás veľkou inšpiráciou aj v umení. Poskytuje nám pohľad na pestré a rozmanité farby, nenapodobiteľné tvary a veľa zaujímavých úkazov. Medzi našimi žiakmi sú takí, ktorí dokážu krásy prírody dokonale napodobniť vo svojich umeleckých dielach. Pozrite si krásne kresby žiačky 9. B, Yasmine Moussa, ktorá v kresbách spája očarujúce odtiene farieb a inšpiratívnu prírodu.

Antistresová omal'ovánka

